

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу,

Гагалюк Ольги Іванівни

«Гермінативні вектори розвитку промислових підприємств в умовах адміністративно-територіальної реформи»,

подану до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії

з галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

спеціальності 073 «Менеджмент»

1. Актуальність обраної теми дисертації.

Актуальність даної теми дослідження пояснюється тим, що в контексті впровадження адміністративно-територіальної реформи та об'єднання територіальних громад, важливо акцентувати увагу на процесі формування економічного потенціалу новостворених адміністративно-територіальних одиниць. Це стосується не лише існуючих промислових підприємств, але й створення ефективних умов для розвитку малого та середнього підприємництва в межах нових адміністративних територій. В сучасних умовах важливість даного дослідження полягає в пошуку гермінативних векторів розвитку промислових підприємств у контексті адміністративно-територіальної реформи, яка здійснюється в Україні. Особливий акцент робиться на формуванні організаційно-економічних механізмів для ефективної синергетичної взаємодії між промисловими підприємствами, громадою та органами місцевого самоврядування. Це сприятиме утворенню синергетичного механізму та забезпечить ефективність функціонування кожного елемента територіального комплексу в умовах реформаційних процесів.

2. Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому і оформлення.

Дисертація складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Основні результати дисертації викладено на 233 сторінках друкованого тексту має 35 рисунків, 26 таблиць, списку використаних джерел із 176 найменувань, 42 додатки.

У вступі обґрунтовано актуальність теми дисертації, сформульовано мету та основні завдання дисертаційного дослідження, визначено наукову новизну роботи та практичне значення отриманих результатів, наведено дані щодо апробації роботи і особистий внесок здобувачки.

У першому розділі здійснено уточнення понятійного апарату, сутності та особливостей гермінативного розвитку промислових підприємств як концепції розвитку територіальних одиниць. Розглянуто наявні механізми управління впровадженням та реалізацією гермінативних векторів розвитку промислових підприємств в умовах адміністративно-територіальної реформи. У ході дослідження було узагальнено та запропоновано методичний інструментарій для

оцінювання гермінативних векторів розвитку промислових підприємств в умовах об'єднаних територіальних громад.

У другому, аналітичному розділі досліджено необхідність та мету реалізації адміністративно-територіальної реформи в Україні, а також її вплив на гермінативні вектори функціонування та розвитку промислових підприємств. Проведено оцінку критеріїв та показників економічної ефективності функціонування промислових підприємств України в умовах адміністративно-територіальної реформи. Також були проаналізовані соціально-культурні та екологічні аспекти функціонування промислових підприємств в умовах об'єднаних територіальних громад в Україні.

У третьому розділі запропоновано напрями вдосконалення організаційно-економічного механізму впровадження гермінативних векторів розвитку на промислових підприємствах в умовах адміністративно-територіальної реформи. Представлено механізм моделювання напрямків удосконалення гермінативних векторів розвитку промислових підприємств України в умовах адміністративно-територіальної реформи. Визначено можливості синергетичної взаємодії та створено стратегічну карту розвитку системи "промислове підприємство-об'єднана територіальна громада" в контексті реалізації гермінативних векторів розвитку.

У висновках викладено основні розгорнуті результати наукового дослідження та запропоновано рекомендації для їх використання на практиці.

У списку використаних джерел подані наукові праці, що відносяться до тематики дисертаційної роботи та є результатом аналізу сучасних досягнень наукових досліджень.

У додатках представлено інформаційний матеріал, який доповнює наукові результати дослідження, а також акти впровадження отриманих результатів у виробничі та навчальні процеси.

3. Зв'язок дисертаційної роботи з науковими програмами, темами та напрямами науково-дослідних робіт.

Дисертаційне дослідження виконано відповідно до тематики наукового напрямку Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя, а саме в контексті науково-дослідної теми ВК 65-20 «Управління розвитком науково-інноваційного потенціалу бізнес-структур в умовах трансформаційної економіки і переходу до сталого розвитку».

4. Ступінь обґрунтованості наукових положень і висновків.

В дисертації сформульовано та обґрунтовано ряд наукових положень, висновків і рекомендацій, які відзначаються науковою новизною, яка полягає в обґрунтуванні та розробці нових теоретичних підходів до формування механізму

управління еколого-ресурсними чинниками промислового підприємства, що базуються на принципах і методах інноватики та сталого розвитку. У роботі використані загальнонаукові підходи до дослідження, такі як теоретичне узагальнення, групування, абстрагування, порівняння, економіко-математичне моделювання, узагальнення, а також діалектичний, аналітичний, системний, статистико-економічний та абстрактно-логічний методи. Застосування цього різноманітного науково-методичного апарату дозволило авторці провести дослідження теоретичних засад, принципів та методів, на основі чого були розроблені практичні рекомендації щодо формування виробничої стратегії підприємства.

5. Основні наукові результати, одержані авторкою, та їх новизна.

Основні наукові результати та висновки дисертації доповідалися на міжнародних науково-технічних та науково-практичних конференціях та опубліковані у наукових працях у фахових виданнях України.

У дисертації вперше: був проведений пошук шляхів вирішення проблематики та визначення векторів розвитку промислових підприємств в контексті адміністративно-територіальної реформи. Основна ідея полягає в розширенні компонентів гермінативного розвитку, зокрема, у виправданні необхідності включення інноваційної складової. Також визначено важливість взаємодії та досягнення синергетичного ефекту в системі "промислове підприємство – об'єднана територіальна громада". Обґрунтовано необхідність реалізації гермінативних векторів розвитку через синергетичну взаємодію "промислове підприємство – ОТГ" і показано, що досягнення гермінативних векторів розвитку можливе, коли виникає синергетичний ефект для обох сторін - промислового підприємства та ОТГ.

Удосконалено: концептуальну схему управління гермінативним розвитком промислового підприємства в умовах адміністративно-територіальної реформи, яка ґрунтується на чотирьох основних компонентах. Перша компонента включає збір необхідної інформації, аналіз основних аспектів гермінативного розвитку та визначення загального показника оцінювання. Друга компонента передбачає створення ефективної системи управління підприємством у контексті гермінативного розвитку та моніторингу змін за гермінативними векторами розвитку промислового підприємства. Третя компонента включає економіко-математичну модель, яка стимулює досягнення результатів діяльності промислового підприємства на основі ефективних показників функціонування та розвитку підприємства у попередньому періоді. Четверта компонента - це організаційно-економічний механізм стимулювання гермінативного розвитку промислового підприємства, який передбачає взаємозалежність двох складових (організаційної та економічної) у гермінативному розвитку промислового

підприємства. П'ята компонента - це методичний інструментарій для оцінювання показників гермінативного розвитку промислового підприємства.

Набули подальшого розвитку: організація управління, планування та координації суб'єктами господарювання на основі виділення цільових пріоритетів, що спрямований на ефективне управління матеріальними та іншими енергетичними ресурсами підприємства та оптимізації його витрат; вдосконалено та розширено термінологічний апарат, уточнивши визначення таких понять, як «сталий розвиток», «гермінативний розвиток» та «сталий розвиток підприємства». Запропонована інтерпретація терміну «гермінативний розвиток» відрізняється від існуючих, оскільки базується на виокремленні його суттєвих складових (економічної, інноваційної, соціокультурної, екологічної), а також на додатковому наповненні з врахуванням класичної теорії управління.

6. Практичне значення одержаних результатів.

Практичне значення отриманих у дослідженні результатів полягає в широких можливостях впровадження розробленої стратегії для формування гермінативних векторів розвитку та організаційно-економічного механізму управління промисловим підприємством в умовах об'єднаних територіальних громад (ОТГ). Отримані результати дослідження знайшли широке застосування в практиці ОТГ та у сфері екологічного забезпечення промислових підприємств. Підтвердженням цього є документи впровадження розробок у функціонування підприємств та отримані висновки щодо реалізації основних результатів наукових досліджень, які були представлені Гагалюк О.І. на виробництві (відповідні довідки додаються). Додатково, ці результати також застосовуються в навчальному процесі Тернопільського національного технічного університету ім. Івана Пулюя.

7. Відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності.

Вимоги академічної доброчесності дотримані: у дисертації не виявлено використання чужих наукових результатів без належних посилань на авторів, а також відсутні елементи фальсифікації чи фабрикації тексту.

8. Зауваження до дисертації.

1. У першому розділі роботи доцільно було б ширше розкрити визначення поняття «гермінативний».

2. При розробці моделі управління сталим розвитком промислового підприємства, яка наведена на рис. 1.7. (с. 60), бажано було б назвати зовнішні чинники та відобразити їх в схемі.

3. В систему показників оцінювання гермінативних векторів розвитку промислового підприємства, варто було б включити інноваційний чинник.

4. При описі основних цілей гермінативного розвитку ОТГ та промислового підприємства, не в повній мірі відображено складові гермінативного розвитку.

5. В дисертації можна виявити невдалі звороти, деякі стилістичні помилки, поодинокі описки, проте вони не впливають на загальну позитивну оцінку роботи.

9. Загальні висновки щодо дисертаційної роботи.

1. Дисертаційна робота Гагалюк Ольги Іванівни: «Гермінативні вектори розвитку промислових підприємств в умовах адміністративно-територіальної реформи», представлене на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 «Менеджмент» (галузь знань 07 Управління та адміністрування) є актуальною, завершеною науково-дослідною роботою.

2. Робота містить наукову новизну, теоретичне і практичне значення та відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України, зокрема вимогам наказу МОН України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затверженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

3. Наукові дослідження, які виконані, Гагалюк О.І. відповідають вимогам Міністерства освіти і науки України з точки зору актуальності обраної теми, обґрунтованості наукових положень, повноти викладення результатів у наукових публікаціях. Також вони успішно апробовані на наукових міжнародних конференціях.

Отже, роботу можна рекомендувати до захисту, а здобувачка Гагалюк Ольга Іванівна, заслуговує на присудження їй наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Рецензент:

завідувач кафедри бухгалтерського обліку
та аудиту Тернопільського національного
технічного університету імені Івана Пулюя,
доктор економічних наук, доцент

Сергій СПІВАК

Підпис Співака С. М. засвідчую:

Проректор з наукової роботи
Тернопільського національного
технічного університету імені Івана Пулюя,
доктор технічних наук, професор

Павло МАРУЦАК